

Udskriftsdato: 23. december 2025

KEN nr 10003 af 30/10/2017 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 77-17 om tabt arbejdsfortjeneste - revalidering - indtægtstab

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2113-09450

Ankestyrelsens principafgørelse 77-17 om tabt arbejdsfortjeneste - revalidering - indtægtstab

Principafgørelsen fastslår

Kommunen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er blandt andet betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at pasningen medfører et indtægtstab.

Kommunen skal vejlede om mulighederne for at få hjælp

Hvis en forælder opfylder betingelserne for at få hjælp til forsørgelse efter flere bestemmelser, har modtageren valgfrihed mellem ydelserne. Det vil dog være dobbeltforsørgelse, hvis forælderen modtager både tabt arbejdsfortjeneste og en anden offentlig ydelse, der skal dække samme forsørgelsesbehov, medmindre der er fastsat særlige bestemmelser, der giver mulighed for at modtage begge ydelser.

Kommunen skal vejlede om mulighederne for at vælge mellem de to ydelser. Kommunen skal også vejlede om, hvilken betydning valget har for retten til at modtage den anden ydelse, herunder om ydelsen bortfalder eller nedsættes.

Revalideringsydelse

Det er ikke udelukket, at en forælder kan modtage tabt arbejdsfortjeneste, når vedkommende er i et revalideringsforløb. Det vil dog afhænge af en konkret vurdering af, om revalideringen og pasningen af barnet kan forenes.

Der vil dog som udgangspunkt være tale om dobbeltforsørgelse, hvis en forælder modtager fuld revalideringsydelse og samtidig modtager dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Hvis modtageren vælger at modtage tabt arbejdsfortjeneste, og pasningen af barnet kan forenes med revalideringen, nedsættes revalideringsydelsen, hvis den tabte arbejdsfortjeneste overstiger 12.000 kr. om året. Det skyldes, at det fremgår af aktivloven, at kommunen nedsætter revalideringsydelsen med indtægter fra andet arbejde, dog kun hvis disse overstiger 12.000 kr. pr. år.

I den konkrete sag havde kommunen tilsidesat sin vejledningsforpligtelse, da kommunen ikke havde vejledt en mor om muligheden for at vælge mellem dækning af tabt arbejdsfortjeneste og revalideringsydelse. Kommunen kunne derfor ikke give afslag på hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste med henvisning til, at hun modtog revalideringsydelse. Kommunen skulle også behandle sagen igen, da der ikke var tilstrækkelige oplysninger om barnets pasningsbehov.

Baggrund for at behandle sagen principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at afklare, om der kan ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når ansøger modtager en anden offentlig forsørgelsesydelse som eksempelvis revalideringsydelse, herunder om der kan siges at være et indtægtstab.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 988 af 17. august 2017.

- § 42, stk. 1, om betingelserne for dækning af tabt arbejdsfortjeneste

Lov om aktiv socialpolitik (aktivloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 269 af 21. marts 2017

- § 58, om nedsættelse af revalideringsydelsen

Praksis

Gældende:

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

23-15:

Når et barn kan være omfattet af den personkreds, hvor forældrene kan være berettiget til tabt arbejdsfortjeneste efter serviceloven, skal Udbetaling Danmark vejlede om reglerne.

Udbetaling Danmark skal blandt andet oplyse om, at forældrene kan søge om tabt arbejdsfortjeneste fra kommunen, og at forældre, som både opfylder betingelserne for at få dagpenge efter barselloven og tabt arbejdsfortjeneste efter serviceloven, har mulighed for at vælge mellem de to regelsæt.

11-15:

Dobbeltforsørgelse forudsætter, at to ydelser dækker samme forsørgelsesbehov eller er en følge af samme begivenhed. Ydelserne skal desuden dække samme tidsrum, og hvis ydelserne var blevet udbetalt på samme tidspunkt, skulle den ene ydelse udelukke eller nedsætte den anden.

C-58-06:

Kommunen tilsidesatte sin pligt efter serviceloven til at yde familieorienteret rådgivning, da den ikke vejledte moderen til et handicappet barn om samspillet mellem reglerne om barselsorlov og reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

C-27-01:

Det var ikke udelukket, at ansøger fortsat ville være berettiget til dækning af delvis tabt arbejdsfortjeneste i forhold til pasning af sit handicappede barn, samtidig med at hun var bevilget børnepasningsorlovsydelse fra sin deltidsbeskæftigelse i forhold til sit raske barn.

Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

Vejledninger

Vi har også anvendt vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier nr. 9007 af 7. januar 2014

- Pkt. 226, om indtægtstab
- Pkt. 239, 253-257, om sammenhæng med andre bestemmelser

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over kommunens afgørelse om afslag på fortsat dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Kommunen afgjorde sagen den 7. januar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Det betyder også, at du skal stilles som om, du var blevet korrekt vejledt om mulighederne for at vælge mellem ydelserne. Du har dog ikke ret til at modtage dækning af tabt arbejdsfortjeneste i samme omfang som tidligere samtidig med revalideringsydelse. Se nærmere nedenfor under begrundelsen.

Kommunen skal, inden den afgør sagen på ny, indhente oplysninger til belysning af din søns fremtidige pasningsbehov. Hvis kommunen herefter vurderer, at du fortsat opfylder betingelserne for dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunen vejlede dig om samspillet med reglerne om revalidering. Se nærmere nedenfor i afgørelsen.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at kommunen ikke kunne give dig afslag på dækning af tabt arbejdsfortjeneste med den angivne begrundelse.

Vi vurderer også, at kommunen ikke har vejledt dig korrekt om samspillet mellem reglerne om revalidering og dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Vi vurderer endelig, at der mangler tilstrækkelige oplysninger om din søns pasningsbehov, og om pasning af ham kan forenes med din revalidering. Vi kan derfor ikke vurdere, om du fortsat har ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, og hvilken betydning det i givet fald vil have for din revalideringsydelse.

Hvad er afgørende for resultatet

Forholdet til reglerne om revalidering

Vi lægger vægt på, at du med virkning fra november 2015 er bevilget revalidering.

Vi lægger også vægt på, at kommunen har vejledt dig om, at den tabte arbejdsfortjeneste ikke skal modregnes i din revalideringsydelse, og at du således har ret til begge ydelser. Kommunen har senere tilkendegivet over for dig, at denne vejledning var forkert.

Vi er enige med kommunen i, at du ikke har ret til både fuld revalideringsydelse og løbende tabt arbejdsfortjeneste i 12 timer om ugen, da der i så fald vil være tale om dobbeltforsørgelse. Kommunens afgørelse om, at du er berettiget til begge ydelser, er ugyldig, da den ikke er i overensstemmelse med loven. Da kommunen inden for kort tid meddeler dig dette, er der ikke tale om særlige omstændigheder, der kan begrunde, at afgørelsen opretholdes.

Kommunen burde i stedet have vejledt dig om, at der er valgfrihed mellem tabt arbejdsfortjeneste og revalideringsydelse, hvis man opfylder betingelserne for at få begge ydelser. Kommunen kunne ikke uden denne vejledning træffe afgørelse om, at du ikke har et indtægtsstab under henvisning til, at du modtager revalideringsydelse. Kommunen kunne derfor heller ikke med denne begrundelse give dig afslag på en afviklingsperiode.

Din søns pasningsbehov

I forhold til spørgsmålet om, hvorvidt din søn fortsat har et pasningsbehov, der kan begrunde dækning af tabt arbejdsfortjeneste, lægger vi vægt på, at han har en række lidelser/funktionsnedsættelser, herunder dårlig nyrefunktion, hørenedsættelse og motoriske og adfærdsmæssige vanskeligheder, som ifølge dine oplysninger betyder, at han udtrættes.

Du oplyser, at han på grund af sin dårlige nyrefunktion ikke har de samme kræfter som et rask barn. Du oplyser videre, at et barn med motoriske vanskeligheder bruger lagt flere kræfter på selv de simpleste opgaver i hverdagen, hvilket fører til udtrætning. Når din søn bliver hentet i skole, skal han som regel hjem og hvile sig, inden han kan noget som helst andet. Nu hvor han så småt er teenager, udtrættes han endnu mere, da alle de hormoner, der udskilles, sætter nyrens funktion på hårdt arbejde.

Vi lægger videre vægt på, at du forud for kommunens afgørelse var bevilget dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 12 timer om ugen til at hente din søn tidligt fra skole. Det fremgår af mail af den 14. januar 2016 fra skolelederen, at din søn efter skolens vurdering fortsat ikke bør deltage i fritidstilbud på skolen. Kommunen har ikke begrundet i afgørelsen, hvorfor der ikke længere er et pasningsbehov.

Vi lægger i den forbindelse også vægt på dine oplysninger om, at din søn hentes hver dag kl. 14.05, når skoledagen slutter. Du oplyser, at det tidligere har været afprøvet, om han kunne være i SFO til kl. 16, men det gav rigtig mange konflikter i SFOen og hjemme, og han blev fysisk dårlig og ulykkelig og gik tit direkte i seng.

Vi lægger dog også vægt på, at skolen overordnet beskriver din søn som en dreng, der oftest er glad, og fungerer fint i klassen både fagligt og socialt. Han kan ifølge skolen til tider være meget træt og have brug for pauser. Der ses dog ikke at være nærmere oplysninger om, hvorvidt et hvil i skolen/SFOen samt eventuelt ekstra ressourcer vil være tilstrækkeligt til at imødekomme hans behov.

Skolen oplyser også, at din søn ofte har legeaftaler med børn fra klassen og skolen. Du oplyser dog, at han ikke kan holde til at have ret mange legeaftaler i hverdagen, da det giver for mange konflikter og resulterer i, at han ikke kan spise eller sove. Han får hovedpine eller bliver ked af det.

Vi finder det på den baggrund uklart, om der fortsat er et behov for dækning af tabt arbejdsfortjeneste til at hente din søn efter skole.

Vi lægger herefter også vægt på, at din søn går til kontroller i neurologisk ambulatorium og følges på børneafdelingen. Kommunen ses ikke at have forholdt sig til, om du har behov for dækning af tabt arbejdsfortjeneste i den forbindelse.

Hvad skal kommunen?

Kommunen skal derfor behandle sagen igen. Kommunen skal indhente oplysninger til belysning af, om din søn kan være i et fritidstilbud i skolen, hvis han kan hvile sig der, eller der iværksættes andre tiltag. Kommunen skal også indhente oplysninger om, hvorvidt han kan være alene hjemme.

Derudover skal kommunen indhente oplysninger om, hvilke kontrolbesøg og undersøgelser din søn skal ledsages til.

På baggrund heraf skal kommunen forholde sig til, om du har ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hvis du har ret hertil, skal kommunen vejlede dig om, hvilken betydning det har for din revalidering og revalideringsydelse, og om at du har valgfrihed mellem ydelserne. Vi bemærker, at du skal stilles, som hvis du var blevet vejledt korrekt i forbindelse med kommunens afgørelse af den 7. januar 2016. Kommunen skal i så fald også forholde sig til, om modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste kan forenes med din revalidering. Hvis det er muligt, skal den tabte arbejdsfortjeneste dog modregnes i revalideringsydelsen.

Hvis kommunen træffer afgørelse om, at du ikke har ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunen forholde sig til, om du har ret til en afviklingsperiode.

Hvis du er uenig i kommunens nye afgørelse, kan du klage til os. Hvis du ønsker at klage, skal du rette henvendelse til kommunen inden fire uger efter modtagelsen af kommunens nye afgørelse.

Oplysningerne fremgår særligt af kommunens afgørelse og genvurdering, din klage og efterfølgende mail til Ankestyrelsen af den 28. februar 2016, kommunens mail af den 23. december 2015 og udtalelserne af den 14. januar 2016 og 4. oktober 2015 fra skolen.

Om reglerne

Det følger af servicelovens § 42, stk. 1, at kommunen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Der kan kun ydes dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvis pasningen medfører et indtægtstab.

Ifølge sektoransvarlighedsprincippet påhviler det folkeskolen at yde den nødvendige støtte til børn i skole og skolefritidsordning. Behovet for dækning af tabt arbejdsfortjeneste må derfor ikke skyldes manglende ressourcer i skole og skolefritidsordning. Vi henviser til principafgørelse C-11-03 og 29-13. Hvis et barn går på en privatskole eller friskole, kan der ikke ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til at hente barnet tidligere, hvis barnet ville kunne rummes i en kommunal skole med den nødvendige støtte.

Der gælder et krav om en særligt uddybende begrundelse ved afgørelser om hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse.

Vi henviser til en udtalelse fra Folketingets Ombudsmand, FOU 2011-16-1. Det følger af denne, at begrundelsen i tilfælde, hvor der sker frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse, dels skal indeholde årsagen til, at borgeren ikke opfylder betingelserne for ydelsen, dels en særskilt begrundelse for, hvorfor ydelsen frakendes borgeren. Begrundelsen bør blandt andet indeholde oplysning om årsagen til, at myndigheden har ændret sin vurdering. Det bør endvidere fremgå af begrundelsen, hvis det skyldes fejl eller misforståelser, at borgeren tidligere er blevet anset for berettiget til ydelsen. Det bør også fremgå af afgørelsen, hvis den ændrede vurdering skyldes, at der eksempelvis er sket ændringer i lovgivning eller administrativ praksis.

Hvis en forælder opfylder betingelserne for at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste og samtidig er bevilget revalidering, kan forælderen vælge mellem ydelserne. Kommunen skal vejlede herom. Det fremgår således af principafgørelserne 23-15 og C-58-06, at kommunen har pligt til at vejlede forældre om samspillet mellem hjælp efter forskellige regler. Kommunen skal derfor også vejlede om, hvilken betydning valget har for retten til at modtage den anden ydelse, herunder om ydelsen bortfalder eller nedsættes.

Hvis forælderen vælger at modtage dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal kommunen konkret forholde sig til, om pasning af barnet kan forenes med revalideringen. Hvis det er tilfældet kan en forælder være berettiget til dækning af tabt arbejdsfortjeneste samtidig med, at vedkommende er på revalidering. Det vil dog som udgangspunkt være dobbeltforsørgelse, hvis forælderen modtager både tabt arbejdsfortjeneste og fuld revalideringsydelse, jf. principperne i principafgørelse 11-15. Revalideringsydelsen skal i så fald nedsættes, hvis den tabte arbejdsfortjeneste overstiger 12.000 kr. om året. Det følger af aktivlovens § 58.

Det følger af de almindelige forvaltningsretlige principper, at retsvirkningen af manglende eller ukorrekt vejledning fra kommunen er, at modtageren skal stilles som om, kommunen havde givet korrekt vejledning.

Endelig følger det af § 17, stk. 1, i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, at kommunen skal udbetale hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet. Hvis betingelserne for at få hjælp efter flere bestemmelser er opfyldt i afviklingsperioden, vil der som udgangspunkt også her være valgfrihed mellem ydelserne.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.